

27. KULTURA

Údaje se týkají činnosti divadel, kin, hudebních souborů, knihoven, muzeí, galerií, či tisku. Data jsou získávána z rezortního statistického výkaznictví Ministerstva kultury a dalších informačních zdrojů. Do této kapitoly jsou dále zařazeny údaje o zoologických a botanických zahradách, které vykazují Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Unie botanických zahrad České republiky, a o jeskyních, které vykazuje Správa jeskyní České republiky.

Pro potřeby státní statistiky jsou využívány výstupy z rezortní statistické služby, kterou zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS). Údaje v tabulkách zachycují stav ke konci roku (např. počet divadel, knihoven, galerií) nebo úhrn za rok (např. počet představení, návštěvníků, vydaných knih).

V údajích za „státní, krajské a městské“ instituce jsou zahrnuty kulturní organizace, jejichž zřizovatelem je stát (Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nebo jiná ministerstva a územně samosprávné celky). Do „ostatních“ kulturních organizací jsou zahrnuty jednotky zřizovatelů církví, spolků, obecně prospěšných společností, podnikatelů (právnických i fyzických osob) aj.

Údaje týkající se kin jsou poskytovány Státním fondem kinematografie. Data z oblasti audiovizuální statistiky jsou přebírána ze zdrojů Českého telekomunikačního úřadu, Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a Mezinárodní federace hudebního průmyslu.

Údaje o rozhlasovém a televizním vysílání jsou zjišťovány statistickými výkazy ČSÚ.

Přehled kulturních činností je doplněn také o ekonomické ukazatele. Ty mají vždy stejnou strukturu a jsou získávány ze statistických výkazů ČSÚ a NIPOS a také podnikové strukturální statistiky ČSÚ. V rámci ekonomických ukazatelů jsou sledovány příjmy a výdaje z konkrétní kulturní činnosti a průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plné pracovní úvazky.

Pojem příjmy je používán souhrnně jak pro výnosy (z účetního hlediska pro zvýšení ekonomického prospěchu za určité období), tak pro příjmy (přírůstek peněžních prostředků). Pojem výdaje pak jak pro náklady (z účetního hlediska účelnou spotřebu ekonomických zdrojů), tak pro výdaje (úbytek peněžních prostředků).

Poznámky k tabulkám

Tab. 27-1. až 27-3. Divadla

Sítě divadel se sleduje ukazatelem „Stálé scény v provozu“, přičemž jedna divadelní správa (správní jednotka) může řídit několik divadelních scén. Divadelní budovy a sály, které slouží oblastním divadlům jen jako scény zájezdové, se nezapočítávají.

Tab. 27-4. až 27-6. Muzea, památky a galerie

Předmětem statistického zjišťování jsou muzea, galerie a památníky. Památníkem se rozumí místnost/objekt, kde je instalovaná expozice nebo výstava. Galerie (muzea výtvarných umění) jsou statisticky šetřeny jen ty, které vlastní sbírkové předměty, nikoliv galerie prodejní.

Tab. 27-7. až 27-9. Památkové objekty s kulturním využitím

Údaje se týkají památkových objektů zpřístupněných návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, zříceniny, mlýny, věže apod. Památkové objekty, které jsou ve správě muzea nebo galerie, sem řazeny nejsou.

Tab. 27-10. a 27-11. Veřejné knihovny

Data uváděná v tabulce 27-10. zahrnují veřejné knihovny zřízené Ministerstvem kultury, kraji a obcemi poskytující služby podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), mimo specializované knihovny, a zahrnují také krajské vědecké knihovny.

Pobočka je lokálně vyčleněná část knihovny, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením.

Tab. 27-12. Zoologické a botanické zahrady, jeskyně

Tabulka obsahuje informace o zoologických a botanických zahradách a o jeskyních na území České republiky sdružených v zastřešujících organizacích. Započítávají se pouze subjekty, které jsou členy těchto organizací, a které poskytly data.

Tab. 27-13. Zvukové nahrávky

Prodané digitální nahrávky nelze sledovat v počtech prodaných kusů, proto jsou sledovány pouze celkové tržby z prodeje digitálních nahrávek.

Tab. 27-15. až 27-20. Rozhlasové a televizní vysílání a jejich provozovatelé

Údaje o počtu licencí k provozování rozhlasového, resp. televizního vysílání jsou poskytovány Radou pro rozhlasové a televizní vysílání. Jde o libovolnou formu přenosu – pozemní, kabelové i satelitní vysílání. Struktura rozhlasového a televizního vysílání je zjišťována prostřednictvím ročních statistických výkazů.

Tab. 27-22. a 27-23. **Festivally**

Prezentovány jsou údaje o uměleckých (divadelních, tanečních, hudebních a filmových) festivalech, které jsou pořádány každoročně bez ohledu na délku trvání, tradici či na míru profesionality vystupujících umělců.

Tab. 27-24. a 27-26. **Noviny, časopisy a knihy**

Údaje jsou zjišťovány na základě došlých povinných výtisků do Národní knihovny České republiky.

Tab. 27-25. a 27-27. **Vydávání novin, časopisů a knih a maloobchod s periodickým a neperiodickým tiskem**

Tabulky prezentují ekonomické ukazatele subjektů provozujících vydavatelskou či maloobchodní činnost v oblasti periodického a neperiodického tisku. Jedná se o subjekty, jejichž převažující ekonomická činnost spadá pod CZ-NACE 47.61 a 58.11 v oblasti neperiodického tisku a 47.62, 58.13 a 58.14 v oblasti periodického tisku.

Tab. 27-28. **Vybrané ukazatele Satelitního účtu kultury**

Tabulka předkládá vybrané ukazatele satelitního účtu kultury, který je sestavován v souladu s usnesením vlády ČR. Ukazatele jsou uvedeny podle sektorů (skupin oblastí).

V souladu s vymezením kultury v rámci projektu EU *ESSnet Culture* je kultura členěna do těchto sektorů, které zahrnují následující oblasti:

- **kulturní sektor** („klasické“ kulturní oblasti)
 - kulturní dědictví – hrady, zámky, kostely, kláštery, muzea, knihovny, archivy, archeologická naleziště, starožitnosti atd. (CZ-NACE 91.01, 91.02, 91.03, částečně 47.78, 47.79);
 - interpretační (scénické) umění – divadla, hudební vystoupení, festivaly, cirkusy atd. (CZ-NACE 90.01, 90.02, 90.04);
 - výtvarné umění (mimo design) a literatura – malby, sochařství, výtvarná řemesla, fotografie, služby designu, nezávislí spisovatelé a novináři atd. (CZ-NACE 74.20, 90.03);
 - umělecké vzdělávání – hudební, taneční, dramatické a jiné umělecké vzdělávání včetně souvisejících podpůrných činností (CZ-NACE 85.52);
- **kulturní průmysly**
 - periodický a neperiodický tisk – nakladatelská a vydavatelská činnost, překladatelské a tlumočnické služby, zpravodajské agentury, knižní veletrhy, prodej knih a dalších tiskovin atd. (CZ-NACE 58.11, 58.13, 58.14, 63.91, 74.30, 47.61, 47.62);
 - audiovizuální a interaktivní média – rozhlasové a televizní vysílání, film, video, zvukové nahrávky, maloobchodní prodej hudebních nahrávek a video záznamů, videohry atd. (CZ-NACE 58.21, 59.11, 59.12, 59.13, 59.14, 59.20, 60.10, 60.20, 47.63, 77.22);
- **kreativní průmysly**
 - architektura – navrhování a plánování architektonických projektů, služby a poradenství v architektuře (CZ-NACE 71.11);
 - reklama – aktivity reklamních agentur (CZ-NACE 73.11);
 - specializované služby designu – módní design, průmyslový design, činnosti grafiků;
- **správa a podpora kultury**
 - činnosti prováděné ministerstvem kultury a dalšími institucemi a dále činnosti občanských sdružení a dalších specializovaných organizací k výkonu kolektivní správy práv (CZ-NACE 84.11 (část), 84.12 (část), 94.99.2).

* * *

Další informace jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

- www.czso.cz/csu/czso/kultura_lide
nebo dalších institucí:
- www.nipos-mk.cz/ – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
- www.nkp.cz/ – Národní knihovna České republiky